

ห้าแก่นเรื่องทางภูมิศาสตร์

ห้าแก่นเรื่องทางภูมิศาสตร์ (อังกฤษ: five themes of geography) เป็นเครื่องมือทางการศึกษาสำหรับการสอนทางภูมิศาสตร์ โดยสมาคมนักภูมิศาสตร์อเมริกัน (Association of American Geographers) ได้นำมาใช้ใน ค.ศ. 1984 ทั้งห้าแก่นเรื่องได้รับการเผยแพร่ในสิ่งพิมพ์ของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาภูมิศาสตร์ (National Council for Geographic Education) ร่วมกับสมาคมนักภูมิศาสตร์อเมริกันหรือ NCGE / AAG เรื่องแนวทางสำหรับการศึกษาภูมิศาสตร์ โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (Guidelines for Geographic Education, Elementary, and Secondary Schools) ในชั้นเรียนด้านภูมิศาสตร์และสังคมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่นำห้าแก่นเรื่องมาใช้ในการเรียนการสอน^[1]

ที่ตั้ง

สถานที่

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

แก่นเรื่อง

ห้าแก่นเรื่องถูกแทนที่โดยมาตรฐานภูมิศาสตร์เพื่อชีวิต (the Geography for Life standards) ซึ่งเผยแพร่โดย [สมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ](#) (National Geographic Society) ของสหรัฐอเมริกา มาตรฐานมีทั้งหมดสิบแปดตัวชี้วัดและประกาศใช้ใน ค.ศ. 1994 อย่างไรก็ตามทั้งห้าแก่นเรื่องยังคงถูกใช้ในสถานศึกษาหลายแห่ง^[1] ห้าแก่นเรื่องประกอบด้วย^[2]

- [ที่ตั้ง](#)
- [สถานที่](#)
- [ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม](#)
- [การเคลื่อนย้าย](#)
- [ภูมิภาค](#)

ที่ตั้ง

ทุกจุดบนพื้นโลกมีที่ตั้ง ที่ตั้งสามารถระบุได้สองประเภท ดังนี้

- [ที่ตั้งสัมบูรณ์](#) (Absolute location) คือ ที่ตั้งที่ระบุด้วยละติจูดและลองจิจูดของโลก ตัวอย่างเช่น พิกัดของ [เมืองออลบานี รัฐนิวยอร์ก](#) อยู่ที่ 42.6525 องศาเหนือ และ 73.7572 องศาตะวันออก
- [ที่ตั้งสัมพันธ์](#) (Relative location) คือ ที่ตั้งที่ระบุด้วยสถานที่ใกล้เคียง ตัวอย่างเช่น [เมืองออลบานี รัฐนิวยอร์ก](#) อยู่ห่างจากนครนิวยอร์กประมาณ 140 ไมล์ทางเหนือ

สถานที่

สถานที่ที่เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ ทุกสถานที่ที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวและทำให้แตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ ประกอบด้วย

- [ภูมินาม](#) (Toponym) คือ ชื่อของสถานที่ โดยเฉพาะชื่อที่ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ
- [ตำแหน่ง](#) (Site) คือ บริเวณพื้นที่ที่ก่อสร้างเมือง อาคาร หรืออนุสาวรีย์

- สภาพแวดล้อม (Situation) คือ ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของสถานที่
- ประชากร (Population) คือ จำนวนของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ดูสารนิเทศเพิ่มเติมที่: [ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม](#)

แกนเรื่องนี้อธิบายถึงว่าผู้คนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างไรและสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบกลับมาอย่างไร ประกอบด้วยแนวคิดหลักสามประการ^[3] คือ

- การพึ่งพา (Dependenc) คือ มนุษย์ขึ้นอยู่กับกับสิ่งแวดล้อม
- [การปรับตัว](#) (Adaptation) คือ มนุษย์ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม
- การเปลี่ยนแปลง (Modification) คือ มนุษย์เปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

การเคลื่อนย้าย

การเคลื่อนย้าย คือการเดินทางของผู้คน สินค้า และความคิดจากที่หนึ่งไปยังที่อื่น ๆ อาทิเช่น การขยายอาณาเขตไปทางตะวันตกของประเทศสหรัฐ การปฏิวัติสารสนเทศ และการย้ายถิ่นเข้าประเทศ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เช่นเครื่องบินและอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้าและอุดมการณ์สามารถผ่านไปในระยะทางที่ยาวไกลแต่ใช้เวลา น้อย การเดินทางของบุคคลจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่และตัวเลือกในการเดินทางของพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของการเคลื่อนย้ายด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น รถยนต์ รถโดยสารประจำทาง เครื่องบิน และเรือ เป็นต้น

ภูมิภาค

ภูมิภาคเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะตัว ประกอบด้วยลักษณะของมนุษย์ อาทิ ประชากร หรือการเมือง และลักษณะทางกายภาพ อาทิ ภูมิอากาศ และพืชพรรณ ตัวอย่างเช่น สหรัฐถือเป็นภูมิภาคทางการเมืองเนื่องจากสหรัฐมีรัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารประเทศ

อ้างอิง

1. Ganzel, Karen. "Geography Lesson Plans Using Google Earth" . Lesson Planet. สืบค้นเมื่อ April 28, 2010.
2. Rosenberg, Matt. "The Five Themes of Geography" . About.com. สืบค้นเมื่อ November 16, 2013.
3. "The Five Themes of Geography" (PDF). สืบค้นเมื่อ 2 June 2015.